

Ziemeļlatvija

Upes iemītnieki pamet netīro Abula ūdeni

Sandra Pētersone

Zilgani pelēcīgs ūdens un tik spēcīga smaka, ka aizraujas elpa un kaklā kņudina, līdz jāsāk kāsēt.

Tās ir pazīmes, kuras aizvadītās nedēļas vidū arī "Ziemeļlatvijai" apstiprināja redakcijā saņemtā telefona zvana patiesumu par piesārņojumu Abula upes posmā pie Smiltenes pagasta Brutuļiem.

Pazūd zivis, dēles, bebri

"Vēl pirms gada upes gultnē pie mājas bija redzamas smiltis. Upē bija zivis, dēles, visādi kukaiņi. Piles peldēja, izaudzināja pilēnus. Bebri vakaros rosījās. Šovasar vairs nav ne zivju, ne kukaiņu, ne dzīvnieku," stāsta Iluta Granovska no "Keveru" mājām. Tās atrodas pavisam tuvu piesārņotajai upei, blakus bijušajai sadzīves atkritumu izgāztuvei.

Viņas septiņu cilvēku lielā ģimene šovasar ir spiesta ūdeni pašu higiēnai, drēbju un trauku mazgāšanai, zirga dzirdināšanai vest no divus kilometrus attālā Brutuļu ciemata, jo netīrajā upē to smelt vairs nevar. Pāris reižu ūdeni pieveduši arī "NKUP" strādnieki. Nevar vēdināt istabas, jo mājā ieplūst smirdoņa. Bērniem liegti plūncāšanās prieki.

Šajās dienās tiks veiktas analīzes ūdens paraugiem, kuri ņemti upē pie Smiltenes pilsētas bioloģiskajām notekūdeņu un kanalizācijas attīrīšanas iekārtām. Objekts atrodas tuvu duļķainajam, smirdošajam ūdenim. Tas vajadzīgs, lai noskaidrotu, kāpēc upes posms šajā apvidū ir

"Žel upes," saka Rasa no "Keveru" mājām Abula upes krastā. Kaut Abuls plūst garām "Keveriem", bē netīrajā ūdenī nevar plūncāties.

FOTO - SANDRA PĒTERSONE

netīrs. Analīzes apņēmies veikt iekārtu īpašnieks, Smiltenes pilsētas pašvaldības uzņēmums SIA "NKUP", jo pieļauj, ka upes piesārņojums varētu nākt no citurienes, iespējams, no gruntsūdeņiem tuvākajā apkārtnē.

Tikmēr tuvējo māju iedzīvotāji par vainīgajām uzskata attīrīšanas iekārtas un domā, ka jau aptuveni divus mēnešus Abulā ieplūst Smiltenes pilsētas līdz galam neattīrītie notekūdeņi un kanalizācija. "Piesārņotais posms

sākas tūlīt aiz attīrīšanas iekārtu notekcaurules," ievērojusi I. Granovska.

Pārbaudē neattīrītus notekūdeņus neatklāj

Citādi domā SIA "NKUP" amatpersonas. 28. jūnijā, reaģējot uz sūdzību, Brutuļu attīrīšanas iekārtās ieradās Valmieras reģionālās vides pārvaldes speciāliste. "Veicot pārbaudi notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, konstatēts,

ka iekārtas strādāja darba režīmā un neattīrīti notekūdeņi upē ieplūda," ar vides pārvaldes dzienu iepazīstina SIA "NKUP" sanitārtehnikas būvtehni Andrejs Ozols. Sūdzībā min fakti apstiprinājušies daļēji, sekojot upi, konstatēts, ka Abulā ieplūdināti attīrītie notekūdeņi kopā ar atmirušajām dūņām neiztīrītām nostādinātajak Rezultātā dūņas nosēdusās dibenā.

Turpinājums 5.

īā medicīniskā palīdzība jāizsauc pa 03 un 112

21

Otrdiena, 2007. gada 24. jūlijs

Upes iemītņieki pamet netīro Abula ūdeni

Turpinājums no 1. lpp.

"Bioloģiskajās attīrīšanas iekārtās baktērijas vairojoties neitralizē kanalizācijas atkritumus. Organiskās vielas tiek noārdītas, un upē ietek tīrs ūdens. Pat ja upē iekļūst izstrādātās dūņas, tās nevar radīt tik spēcīgu smaku, vienīgi varētu dot pelēcīgo krāsu ūdenim. Šādas dūņas pat izmanto mēslošanai lauksaimniecībā," skaidro A. Ozols.

SIA "NKUP" strādnieki jau iztīrījuši nostādinātājakas un sākuši upes gultnes attīrīšanu no dūņām.

"Grūti pateikt, vai kāds cits upē kaut ko negāz iekšā. Varbūt vajadzētu paņemt analīzes no urbumiem bijušās atkritumu izgāztuves teritorijā un izpētīt, vai nav pasliktinājies gruntsūdens. Tuvumā ir arī citi objekti, ne tikai attīrīšanas iekārtas, kuras

teorētiski var piesārņot apkārtni," saka R. Melderis. Piemēram, piektdien "NKUP" strādnieki pamanījuši, ka Abula upē nav tīra arī posmā pirms attīrīšanas iekārtām.

Aizsūta vēstuli Vides ministrijai

To, kas īsti notiek Abula upē, šonedēļ vēlreiz pārbaudīs Valmieras reģionālās vides pārvaldes speciālisti. "Iespējams, varētu būt cits piesārņojuma avots, nevis attīrīšanas iekārtas," tālruna sarunā "Ziemeļlatvijai" piektdien pieļāva pārvaldes Piesārņojuma kontroles daļas vecākā inspektore Vija Kazaka.

Tikmēr "Keveru" māju iedzīvotāji nosūtījuši e-pasta vēstuli Vides ministrijai, lūdzot palīdzību. "Man gan ir ļoti skumja pieredze

vēl no tā laika, kad iebildām pret izgāztuvi. Ir reizes, kad rokas nolaižas, jo ir sajūta, ka atduros pret sienu," saka I. Granovska.

R. Melderis tomēr aicina iedzīvotājus savlaicīgi informēt NKUP, ja viņi pamana kādu problēmu attīrīšanas iekārtu darbībā. Uzņēmumā strādā speciālisti, kuri to risinās. "Lai cilvēki zvana, informē mani vai Andreju Ozolu, jo var gadīties, ka iekārtu operators kaut ko nepamanā," saka R. Melderis.

Drīzumā gaidāma Smiltenes pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija projektā "Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos", lai palielinātu iekārtu jaudu.

Ar firmu "Water - Preseco - Eko" jau noslēgts līgums par rekonstrukciju. Darbi jāpabeidz līdz 2009. gadam. Līguma summa ir 2637279 eiro.